

REVISTA ORĂȘTEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu să înapoiază. — Scrisori nefiancate
nu se primește. — Abonamentele să plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un sir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

Buna credință.

Poporul român încă din timpurile cele mai vechi a fost cu absolută bună credință în conducătorii sei. Mai ales până acestia erau numai ocărnicitorii bisericii, preoții și dascălii, poporul le urma cu toată increderea povețele lor.

A venit apoi un timp de glorie, epoca din 48, când în fruntea poporului s-au pus alătura de preoți și aleșii din partea laică a neamului, îndeosebi oameni, care învețaseră legile și drepturile. De atunci rândurile de conducători s-au tot sporit, iar poporul a rămas tot cel vechiu față de ei, în deplină ascultare și cu deplină bună credință în faptele lor.

Și numai astfel, dacă socotim această legătură dintre popor și conducători, increderea ce-i unia atât de strâns, ne putem explica, cum a fost cu puțință, că să se săvârșască tapte atât de mari și de întăritoare de conștiință națională, cum au fost cele înainte de 1894, care vor sămâne unele dintre cele mai frumoase pagini ale istoriei mișcărilor noastre naționale.

Au recunoscut acest fapt și stăpânirea maghiară, care vecinii lovia în conducătorii nostri, făcându-i pe ei singuri «vinovați» de agitația ce domnia în țeară, și a răspândit stirea în străinătate, că nu există chestie națională românească, nu există popor nemulțumit, ci numai câțiva agitatori de meserie, care n'au aderență în popor.

Dar nu era adevărată afirmația aceasta a stăpânilor. Poporul și conducătorii sei atunci erau un trup. Ceea-ce s'a făcut împreună s'a făcut. Fără popor nici conferențe naționale, nici ducrea Memorandumul la Viena, nici procesul dela Cluj nu însemnau nimic...

Așa a fost astăzi până acum cinci

ani. Ear' atunci a venit un cias reu pentru noi. Vechia legătură dintre popor și conducătorii sei s'a frânt. Temelul pe care se clădeau luptele noastre politice s'a sdruncinat; *buna credință a poporului a fost înăbușită*.

Se poftescă astăzi conducătorii noștri naționali de odinioară și să se coboare în popor, acolo, unde alătura de martirul de pe Calvar strălucea și icoana martirilor naționali. Poftescă și întrebă pe aceia care înălțau rugăciuni pentru dînsii înaintea altariului, cum mai judecă astăzi asupra lor? Mai au vre-o umbră de incredere în faptele sau vorbele lor? Mai recunoaște-i cineva de conducători? Mai vrea să știe poporul de-o luptă națională sub steagul lor? Sau îi socotește de compromezi și preinde retragerea lor desăvîrșită?

Și dacă acei conducători vor găsi poporul atât de schimbă, dacă-l vor vedea cu altă fire, nesupus, neascultător, năcrezător, să nu creadă cumva că e tot din vina poporului. Nu, poporul nu e nerecunoscător, a dovedit-o prea din belșug că știe răsplăti faptele bune; poporul nu urește pe bărbații cu carte esită din sinul seu, nici nu le nesocotește sfaturile din principiu, cum se înțemplă la alte popoare; altundeva zace pricina, și-a pierdut poporul credința în fruntași sei.

Este o tristă constatare aceasta, dar trebuie să o facem, pentru că ne doare inima, văzând în aşa măsură departăt poporul în cele politice de către idolii sei de odinioară.

Precum se știe, conducătorii naționali și-au pierdut autoritatea înaintea poporului atunci, când și-au declarat răsboiu între sine, când se acusau de tot felul de fapte și bănuieri, când unul voia să păzeze caracterul și cinstea politică a celuilalt.

Când s'a rostit cuvântul grav „trădare”, poporul a rămas înmărmurit și

prima lovitură bunei sale credință i-s'a dat din partea acelora care au pronunțat acest cuvânt. Ce era mai ușor, decât ca aceia, care până atunci credeau orbește, să credă și de astă-dată și să rămână desamăgiți, despoiați de frumoasa iluzie ce o aveau despre o parte dintre cei mai capabili conducători ai sei?.

Dar' ghimpile bănuierii și a neîncriderii s'a virit chiar și în inima acelora care socoteau de adevărată legenda trădării. Aceștia așteptau, ca cei ce au făcut scisiunea, cei ce au arătat și doborât pe „trădători”, să pună ei mâna pe steag, se ducă lupta mai departe, se încheie forțele conducătoare, se ducă cauza la isbândă. Căci numai astfel puteau convinge multimea că cuvântul *tău* e bun și cinstit, dacă *tu* te afirmă superior aceluia pe care l'ai făcut trădător și te arătai însuți puternic de luptă și demn de incredere. A cleveti pot toate băbele, a lupta însă numai bărbații sunt în stare.

«Neatrădătorii» însă n'au fost în stare să mulțumească nici pe cei mai înfocați aderenți ai lor. Si cum era să-i mulțumească, când „Tribuna”, organul lor, căuta parecă anume prilejul, pentru că se destrame, se nimicească buna înțelegere, se demoralizează și se provoacă cel mai complet disgust. În schimb însă nici o idee nouă de luptă, deși discută vecinica „altă idee”; nici un program de acțiune, deși a fost mereu provocată a spune un asemenea program dacă-l are.

Noi am arătat în diferite rânduri consecințele procedurei domnilor netrădători. Am arătat că ne vatemă în bunul simț, când ei în mod fals se folosesc de titlul „comitet național”. Am arătat mai departe că a lor e partea leului că n'ami perdut organizația noastră politică. Si după toate acele credeam că am găsit formula cea mai domoală posibilă, când le-am spus: *sunteți nepotincioși, dați-vă la o parte!* Am zis-o

aceasta mai ales la adresa bătrânelui fruntaș din capul lor, care putea încă să se retragă cu demnitate, înainte de-a vedea cu ochii urmările reale a manoperelor ce se săvârșesc în fața d-sale, fără ca să fie în stare a le controla.

Si acum din nou trebuie să ne ridicăm glasul împotriva acestor domni »autorisați», care au pus mâna pe o nouă chestiune, pentru că se producă noile turbărăi în popor, să facă earashi sănge reu, scisiune, se sdobească total credința poporului în aleșii sei.

Folosindu-se de ideile aduse în discuție de »Tribuna Poporului«, ziarul din Sibiu, cu o bucurie vedită și că reușește oamenilor siguri de căstig, se năpustesc în contra acelora care stau aproape de ziarul aradan și atacă furios pe niște bărbați care prin trecutul lor și-au asigurat neperitoare merite pentru neam, vrând a-i arăta neamului că niște trădători uități de datorințele sfintei cără neam. E curată păcătoșenie, când cei din Sibiu vorbesc cu atât cinism despre un bărbat ca episcopul Nicolae Păpea, făla neamului nostru, sau despre un caracter cinstit ca părintele Mangra, pe care lumea care-l cunoaște îl adora tocmai pentru cinstea și înțelepciunea cu care își apără neamul. A voi să discredetezi înaintea poporului pe acești bărbați și pe alții din jurul lor, fiind că poate își au programul lor deosebit de idei, cu care socotă duce la o apropiată isbândă poporul care așa de mult se săvârcolește în apăsare, înseamnă a propaga pe față demoralisarea în popor. A restămăci ideile expuse, tu care n'ai găsit nici cea mai mică urmă de idee practică pentru a ești din noroiu, a osândi și mustra, tu care nici în virtutea trecutului tău nici a capacitatei tale nu ești competent, — nu e cinstită procedură. Ear' a numi »înfrângere« sau »tradare« simpla idee, că România s'ar putea în-

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTEI”

La Smîrdan.

Neam român, văzu iodata
»Oastea Domnului Mihai». —
Zicea Dunărea întristată, —
»Fulger pe atunci erai.
»S'alergând prin cer furtuna
»Cântă vorbe românești —
»Astăzi stau s'ascult într'una
»Si mă uit și nu mai estil

Dar abia rosti cuvântul
Dunăre, venind prin văi,
Si văză gemând pământul
Si de cai și de flăcăi.
Zornet auză prin zare,
Cum se 'nchiagă stol cu stol
Si năprasnică răsare
Oastea Domnului Carol.

Jalnic tu-ți doinești durerea
Dunăre, și iată-acum!
Din mormânt ești puterea
Si 'n zadar ii stai în drum.
Trec voinicii peste tine;
Mersul lor e zbor de fulg
Si din mâinile străine
Stema libertății smulg.

Tresăriă iuți Români,
Căci aminte și-au adus,
Căt s'au străduit bătrâni
Steagul să n'i tie sus,
Căte plângeri ne 'ntrerupte
În morminte-or fi vîrsat,
Că nepoții fug de lupte
Si că steagul e 'nchinat.

Dunăre-ai văzut Smârdanul
Spune tu, s'o spui și eu,
Si noi stîm izbi dușmanul,
Si 'n Români e Dumnezeu!
Stîm și noi găti cununa,
Vitejiei ce-o doinești,
Si când urlă 'n cer furtuna
Cântă vorbe românești!

La Smîrdan — așa vru Domnul
Morții dintr'această zi
Vor avea, cu spaime somnul,
Si-aiurând se vor trezi,
Apărându-se cu mâna
Ca-de-un tăinuit dușman,
Vor mușca gemând tărâna,
Ca și 'n luptă la Smîrdan,

Că 'ntr'aceea zi cumplită
N'avu mila nici un rost,
Si măniea, resvărtită
Lege tuturor ne-a fost,
Astfel că, văzând perirea
Insuși Dumnezeu de sus
Galben, întorcând privirea
Mâna peste ochi și-a pus.

La Smîrdan pe unde drumul
Da de-a dreptul spre vrășniș,
Risipeai cu mâna fumul
Ca să vezi la patru pași.
Si 'nt' un iad fără de nume
Unde-ai nostri iuți pătrînd
Nu era nici cer nici lume
Numai noapte fără fund.

Si intr'acel noian de ceață
Dorobanții dând de-un riu,
Au trecut prin sloi de gheță
Si prin apă până 'n brau.
Riu de apă — Prut s'e fie —
Cum era să-i tie 'n loc,
Dacă n'a putut să-i ţine
Din redute-un riu de foc.

La Smîrdan de-un gând cu toții
Fost-ambrăt pustitor,
Si murind au dat nepoții
Mâna cu strămoșii lor
N'ai avut mai buni tu, Bane,
La Călugăreni în văi;
Si la Racovăt, Ștefane,
Nu-ți erau mai tarzi ai tăi..

De-o veni din nou vr'odată
Vuet peste-al tău pămînt,
Tără dragă și 'ncercată,
Vom rugă pe Domnul Sfânt,
Nu 'ntr'alt chip să ne ajute
Ca să 'nfrângem pe dușman,
De căt, dându-ne virtute
De flăcăi dela Smîrdan.

Din Deva.

Amintiri-mosaic.

D-nei Elena Pop Hoszu-Longin.

I. Au zit-am de mult și ades au zit-am lăudându-se numele neamului nostru, că suntem neam mare și din nobilă viață și mândru și falnic...

Si printre galbine file de cronică cîtit-am adese lucruri măndre, frumoase și fapte măre și dătătoare de-o nouă viață îmi băteau în auz glăsuirea bătrânilor scriptori...

... că era puternic odată neamul strămoșilor nostri, puternic și mare și bătător era

de pămînt și bînc de terei și orașe și domn peste mii de alte popoare și că moșia lui era lumea întreagă... și în mijloc cetățe...

... bătător de pămînt și domni peste lumea întreagă... și noi suntem sângere din sângele lor... odraslă de regi... și măret vîitor... e cel a neamului nostru...

Bătător de pămînt... Si odraslă de regi... Si măret viitor?

Priveam împrejur... si lacrimi vedeam si suspine si cruntă, sudoare si chinuri... si genete lungi îmi băteau în auz...

Ah... vorbe, vorbe, vorbel... Si sarcastic îmi viau în urechi... »a fost, a fost odată de mult... ce-a fost, a trecut!«

Si mă indoiam de tăria neamului nostru si mi-să resvărete inima în mine si nu putteam crede, că-s mult îndoelnic din fire si

G. Coșbuc.

telege cu Ungurii și că aceasta este și tinta politicei lor, — când numirea aceasta de »tradare« este făcută de oameni conștienți, se cheamă *calomnie*, ear' când e făcută de inconștienți: *copilarie!*

Fiindcă în noua procedură a »Tribunei« vedem un nou atac îndreptat în contra legăturei dintre popor și fruntași sei, pe de altă parte văzând că acel ziar nu voiește să se opri în calea sa de distrugere, — credem că este datorința celorlalte organe de publicitate, ca pentru liniștea noastră internă și pentru posibilitatea reîntegrării luptei noastre politice să chemă la ordine pe cei responsabili pentru căte comite acel ziar sibiian. Este datorința celorlalte organe de publicitate a restabilii buna credință a poporului cătră fruntași sei și a spulbera pentru totdeauna idiota afirmație, că între acești fruntași ar exista vre-un trădător. Pentru cinstea ziaristicei noastre, trebuie să dăm drumul discuției libere, să nu terorisăm, să nu suprimăm și să nu tragem la îndoială bună credință în expunerile cuiva, mai ales când acele sunt făcute de bărbați încărunciți în lupte naționale, de oameni cu știință și cu cunoștință de lume.

Este departe de noi a voi să preocuپăm pe cetitorii nostri pentru politica dela Arad. Până acum nu cunoaștem numai exprimarea unei idei, asupra căreia exact numai atunci ni-am putea pronunța, când am vedea-o expusă pe larg și am vedea mai temeinic dovezi necesitatea schimbării *tacticăi* noastre politice, — căci de schimbarea tacticăi este vorba, nu de abdicarea la pretențiile noastre naționale, cum în mod flecuros „băsăduiesc“ d-nii din Sibiu.

Dar' de un lucru suntem pe deplin convingi, că bunele intenții ale Aradaniilor nu pot fi trase la îndoială și că persoanele cari stau aproape de »Trib. Pop.« sunt perfecte garanții, că binele poporului nu va suferi știrbire în cele naționale.

Să fim deci de bună credință, să chibzuim și să cerem sfaturile fiecarui, dar' acelora cari își fac virtute din instigarea și mărireia urei între frați, să le dăm disprețul ca răspălată.

Congrua. La conferența episcopescă, care se va ocupa cu congrua, conchegiată la Budapesta pe joi în săptămâna asta, de priimatele Vaszary, vor participa și episcopii gr.-cat. români, cari vor ţine și o conferență proprie românească sub presidenția metropolitului Mihályi.

vorbele-s multe și te înșală urechea... ear' mintea nu crede, ce nu vede ochiul...

Ah! Dar' când am văzut atâtă lume română la Deva, atâtă lume distinsă, când am văzut atât entuziasm sincer, atâtă nobilă insuflețire, când am văzut adunăta laolaltă atâtă bărbați aleși, și neamului nostru, atâtă venerabili bătrâni, cu sufletul tinér, cu mintea adâncă, atâtă junime cu inima plină de foc, cu sufletul plin de nădejde, atâtă potop de putere română, și când am văzut, că chiar în orașul acela, unde de-abia doar' două, trei, patru familii române trăesc, când am văzut, că chiar în cuibul acelor, cari nouă numai amici nu ne sunt, s'a putut ridica atât de mare, fluturând sus flamura. »Astrei... ah! atuncia pieritum-a ori-ce îndoială din suflet.. am văzut, am pătruns, am simțit mai viu, mai cu foc, ca ori când adâncul frumoaselor vorbe... „Lași copii din tati eroi! „E mințit cuvântul!“

Si îmi svîcnea inima în piept și îmi bătea cu tărie și mi-se umfla pieptul și îmi venia să strig, să răsune prin munți și prin vâi și prin codri străvechi: »O nul... nu's vorbe deșertel.. E frumos, e mare! viitorul neamului nostru!..«

Dar'... privesă împrejur...

Dar' fugiți pesimiste-mi gânduri, fugiți, că nu-i locul vostru aci... fugiți...

Priveam împrejur... și putere vedeam și viață și foc în ochii tuturor strălucind văpăia nădejdii...

Nădejde!! Ah! Doar' atât de frumos e, să te știi tu Român!

Laudă Devenilor!

„Déva és Vidéke“ despre adunarea gen. a „Asociațiunii.“

In nrul dela 7 Sept. n. a. c. aflăm în »Déva és Vidéke« un articol intitulat »Viszszapillantás« (Repriviri) asupra adunării gen. a »Asociațiunii« și a festivităților aranjate cu acea ocazie. Articolul e subscris de Lenthe Gusztáv, adv.

E supără rău patriotul nostru, că pe strădele orașului n'a auzit rostindu-se de cătră Români sosit la Deva și limba lui Árpád. Si aceasta îl doare cu atât mai mult, că afară de limba română, a auzit rostindu-se și cea franceză și germană. El, care cu placere a luat parte la toate festivitățile aranjate, dela început până la sfîrșit, a dorit că să audă pe Români conversând și ungurește unii cu alții. Ba ce e mai mult, ar fi dorit chiar, ca și în programul Concertului să se fi virit barem un punct cu »Kossuth nota«, dacă nu mai mult.

Dar' a rămas numai cu dorință, căci nimeni nici prin minte nu i-a trecut așa ceva, cu atât mai mult comitetului aranjator al festivităților, asupra căruia aruncă toată vină, care, așa zice Lenthe, a opri toate acestea, ca și când prin această oprire s-ar putea zidi puternicul imperiu al Daciei-Române.

Apoi continuă: astăi a fost prima ocazie ce mi-s-a dat în viață, ca să pot vedea la fața locului pe luptătorii culturii române și pe conducătorii poporului român, și am fost curios să văd în ce există cultura lor și întrucât se adeverește patriotismul lor față de Tron și de patria maghiară, despre care ei atât de mult vorbesc.

Căci doar' ce credem, și originea d-sale se trage încărcătă dela poporul roman. Aceasta a auzit-o el adeseori dela tatăl seu. Așadar' se poate provoca tocmai atât la originea română, dacă nu și mai mult, ca d. ex. dnii Hosszu, Ratiu, Lucaciu și Suciu.

Constată apoi cu durere, că în sârbările »Asociațiunii« el n'a văzut cultura nisuindu-se spre scop, ci în față și sub scutul unei adunări culturale, permisă de autorități a văzut întărindu-se ura și aruncându-se simburile acelei ure contra a tot ce e maghiar și stă în legătură cu patria maghiară.

Dela banchet, concert și bal totul a fost delăturat, ceea-ce pe oaspeți i-ar fi putut face să-și aducă aminte de patria maghiară, căci din partea Românilor, nici un cuvânt, nici un cântec și nici barem o piesă musicală ungurească nu s'a auzit, ca și când nu în Ungaria, a cărei limbă, insignii și colori e datorința fiecarui Român născut aici să le cinstescă și iubească, ci ca și cum ne-am fi

strănești.

Unii ducându-se prin Teara-Românească, ear' alii întreprinzând greul și lungul drum spre America, unde lucră apoi prin diferitele fabrici, pentru o plată, așa se zice, mai bună ca pe la noi.

Dar' cu toate acestea noi n'am văzut încă până acum reîntorcându-se vre-un țărănu

cu oare-care avere mai frumușică.

aflat în Daco-România. Si la aceste festivități am auzit multe toaste frumoase, dar' unul, despre care am fost mai curios și la care ne-am așteptat, a rămas cu desăvârsire, și anume despre iubirea patriei maghiare nimenei n'a vorbit, toți au tăcut adânc.

Dacă această tăcere a fost cu voia, atunci adunarea gen. a »Asociațiunii« la Deva a cucerit mai multe tendențe periculoase decât toți agitatorii politici români laolaltă, căci până când pe acestia poporul român nu-i pricpe, până atunci Asociațiunea culturală în activitatea sa, dacă nu e patriotică, profanează pentru vecie inima bunului popor român, încă din vîrstă copilarie.

Incheie apoi zicând, că nisuința culturală în Ungaria, care a dat patrie și fericire atâtător popoare străine, nu poate fi alta, decât a înveță poporul și a-l înzestra cu ideile ce dominează timpul de față, a face om din el, pentru-ca așa să fie folositor cetățean al dulcei patrii maghiare, sub ale cărei legi și scut se poate desvolta și fierici, căci atât Românu că și Slovacul au datorința a iubi patria ca și pe mama lor cea dulce, căci fără de iubirea de patrie, după cuvintele poetului: »Ca sno-pul deslegat se risipește națiunea noastră, dacă însă se împreună și ține laolaltă, nici furtuna nu-l poate mișca«.

Rugăm pe dl Lenthe să nu se supere așa rău pentru cele petrecute la Deva, ci să aștepte până își va ţine și »Kultur-egylet« ulor vre-o adunare generală, și atunci să disponă, ca la banchetul sau concertul ce-l vor da cu acea ocazie, să se cânte și »Deșteaptă-te Române«, și-apoi poate că și noi cu altă ocazie îi vom împlini dorință.

Ne bucurăm însă că nu toți cei ce ne tragem din originea română, suntem așa buni Români ca dl Lenthe, căci atunci ar fi vă și amar de noi și de poporul nostru.

Emigrări în America.

Cel mai bun isvor de căștig îl avea poporul nostru năintă de aceasta în mare parte în urma cărăușitului. Acum, de când cu clădirea de căi ferate aproape pretutindenea și în țara noastră, acest isvor de venit i-a scăzut, și mulți dintre țărani nostri au fost săliți să ieșe lumea în cap, părăsindu-și astfel țara și căutându-și pânea de toate zilele prin țărini.

Unii ducându-se prin Teara-Românească, ear' alii întreprinzând greul și lungul drum spre America, unde lucră apoi prin diferitele fabrici, pentru o plată, așa se zice, mai bună ca pe la noi.

Dar' cu toate acestea noi n'am văzut încă

până acum reîntorcându-se vre-un țărănu

cu oare-care avere mai frumușică.

Despre ce-a și vorbit? ...

„Geschehen ist's um mich!“

Ofl ofl. Voi ochi frumoși, adânci, sunteți de vină!

Norocul meu, că n'am fost reporter!

Inălțător, străbătând în adâncuri de suflet, răsunau vuetând acordurile imnului nostru, aprinzând, ca atunci... acum sunt cincizeci de ani, când întâi răsunat... făcând să se sbată înima în piepturi... Acum sunt cincizeci de ani, când la auzul cuvintelor sfinte trezită-s-a uriaș din somnul de moarte și odată s-a mișcat numai și zuruind zdrobită jugul sclaviei.

Acum sunt cincizeci de ani...

»Să de atunci să tot freacă la ochi...«

Uf! Dar' ear' mi-atî venit prin gând voi idei pessimiste?

Nu! nul... Să deșteptă Românul, deșteptăt e uriașul... și...

Ah uite!... ce vream să și spun?

Voi ochi, voi ochi adânci și nepătrunși și... și... sinceri, ca vorba lui Réthy.. ah! nu mai voi sunteți de vină!

Dar' una-i sfânt... e aci, e aci... acușe e

aci și momentul măret, când i-om striga Români și-o: »Bună dimineață!«

»A... bună dimineață... Dar' ce-i, visezi vecine?!

Ah da... Frumoșii îngerași!!!

»Ba nu... am fost... eram... m'am deșteptat!«

»Ei, nu ciocnești?!

Ah! ochi adânci, a voastră-i toată vina!

»Intru schințierea ochilor...«

A căror ochi?!

Zadarnic... n'o pot, n'o pot spune!

(Va urma.)

In timpul din urmă aceste emigrări spre America au început și tot mai dese.

Locuitorii din Pianul-român, comit. Sibiului, încă de mai mulți ani încoace au început a străbate acest drum. Asemenea și cei din Sebeș, dintre cari numai săptămâna trecută au plecat vre-o patru familii, din cauza că nu-i astăzi nici o ocupăriune.

Având în vedere, că în Sebeș ori Petrifălău se va înființa de cătră erar o fabrică de celulose și că astăzi de aceea se planuiesc a se înființa în Ardeal mai multe fabrici de industrie textilă, dintre cari cea dintâi se intenționează a se înființa tot în Sebeș, și fiindcă pe lângă acestea mai suntem informați, că la începutul anului viitor se va mai face acolo și o mare cărbunărie, unde se vor arde 16.000 metri lemne de fag, indemnă pe terenii nostri, ca întrucât se poate să nu mai emigreze, deoarece pentru aceste mari întreprinderi va fi lipsă de mii de oameni, atât ca lucrători cu brațele că și cu cărăușitul.

După sârbători.

Cine a avut fericirea a participa la festivitățile Asociațiunii, aranjate în opidul Deva, va fi rămas plăcut impresionat, văzând că frumetea și destoinicie putem produce noi Români, când cu gând serios ne punem la muncă.

Festivitățile au decurs sublim, fără de nici o notă discordantă, astăzi doar' de simponul culturii asiatici, manifestat prin murdăria firmei dela școală noastră de-acolo. Si se poate oare, ca din partea celor, cari n-ar îngăji într-o lingură de apă, să nu se arate nesciva semn de iubire? Si când colo, încă ei de cătră pădure, acușându-ne că am contribuit la delăturarea standardului național de pe pavilionul grădinei populare din Deva.

Si fac acușări grave dlor, încât bietul de ospătar e necesitat a se lăuda în public cu patriotismul seu, excușându-se și spălându-și mâinile, pentru-ca nu cumva să fie și el bănuit. Când am cunoscut că delăturarea standardului s'a pus în spinarea noastră, mi-a venit aminte vorba: zi-i mamă gușată, ca se nu-ți zică! Noi am suferit pata cu școală, și tot nu acușăm atât, ear' ei pentru-ca să fie de-a supra, fac gură cu standardul.

Dar' să ne bucurăm că nu au obvenit alte incidente mai grave, căci în Deva te poți aștepta și la mai mult. Am rămas zic, plăcut impresionat dela adunarea din Deva, căci rari au mai fost adunări așa de grandioase ca de astă-dată. Am văzut oaspeți multi, pe cari și de altă-dată li poți vedea la adunările Asoc., dar' am văzut aceea ce nu prea am fost dedăti a vedea: popor mult

Am venit cu atâtă neîncredere în suflet, cu atât de puțină nădejde în slabele noastre puteri...

Am fost... am văzut... m'am învins!

O dal Putem, dacă vrem!

Si mai are neamul nostru bărbați, cari stiu să voiască!

Si are, da, are neamul nostru femei, cari stiu să împlini ideală misiune, cari demne-să de gloria mamelor Romei!...

Ni-s'a adeverit astăi splendid la Deva!

Adeverituna »Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei«, că are neamul nostru femei, care demne-să de numele sfântă de Româncă

Mă închin smerit femeii române!

Cele mai sublimi momente ale sârbărilor din Deva: minutul concert și petrecerea poporala... îmbrățișarea aceasta sublimă, sinceră, călduroasă de frate cu frate a inteligenței cu poporul plugar la sârbările »Astrei...« »Reuniunii femeilor române« avem să i

și bun, adunat din jur și din mari depărtări la Deva.

Si greșește fițuica dlor, când afirmă, că popor n'a prea fost nici din jur, pe lângă toată sfârșarea conducătorilor, greșește zic, și raportorul ei sau a fost orb de jumătate, sau a privit prin prisma răutății și a invidiei la poporul adunat. Dar cele 3 grupuri de nație, în spațioasa curte a bisericii, cu jocul lor fermecător, nu se compuneau oare din popor sosit anume la Deva?

Fost-a popor destul, noi cari am văzut suntem mulțumiți, și dacă nemulțămire avem să exprimăm încătă, aceea este, că poate inteligența n'a dat din destul succursul necesar. Am privit anume cu ochiu scrutator și am văzut că unele ținuturi n'au fost reprezentate la aceste festivități prin nici un intelligent.

Nu știu, au pot oamenii, ori nu vreau? aci numai scuze binecuvântate se pot lua în considerare! Nu în tot anul ne vine Asociațunea la ușa casei, pentru aceea cari aproape fiind, n'au luat parte, să-și recunoască greșala. În special slab a fost reprezentată inteligența din dreapta Murășului, cei din stânga său purtat mai brav.

Si dacă cei din apropiere nu au luat parte, să ne mirăm că n'au fost reprezentate centre îndepărțate ca: Bistrița, Năsăud etc. Deva era mai ales punctul, unde trebuia să se manifestă cu toată forța națională și individuală. Căci pe compatrioții din Deva îl luase fiori *a priori*, și se vorbea că o să vină 1500 de „popâk“ la Deva. Se vor fi mai recorit însă, văzând că numărul hiperbolizat să redus la mai puțini.

Una însă e adevărat, că în acele 3 zile, totul, întreagă Deva, a fost românesc. Si Dumnezeul Românilor a fost preabun, ne-a dat un timp așa de frumos, încât totul a succed peste așteptare. În învălmășala plăcută nici nu mai țineam cont de trecerea zilelor și a orelor, părea că toate au durat numai o zi, când la plecare ne-am dat seama că trecuseră deja trei zile.

Nici nu se putea altcum, căci orele petrecute în o familie așa de mare, erau numai momente de desfășurare sufletească. Șiroae de sudori curgeau pe fețele tuturor la concert, și totuși nime nu se plăcusea, nu, pentru că a asculta un așa concert înseamnă a trăi, înseamnă a-ți nutri sufletul cu nectarul muzicii vocale și instrumentale.

Dintre toate numai banchetul a fost mai real, întrucât acolo s'a desfășurat omul-fisic, celelalte au fost mai ideale și îndeosebi: balul. Acesta a fost încheierea festivităților, dar mi-se pare și începutul multor sperări în viitor.

Cine a văzut părechile și dispoziția din acea sală, chiar bătrâna se fi fost, și a tre-

buit se tresără de bucurie, aducându-și aminte de când: fost-ai bade-o om voinic, și: fost-ai lele-o cu lipici. Noi cesti cari cu ochii fisici și sufletești am privit la toate lucrurile petrecute în Deva, n'avem decât un cuvânt de laudă și felicitare la adresa fraților nostri Deveni, și în special la adresa dlor frați: Hosszu, cari au partea leului la reușita sărbărilor arangiate la Deva. Dee D-zeu, ca neamul românesc să se poată mândri cu mulți asemenea fii, și atunci: „Românul nu pierde!“

D—a.

ȘTIRI POLITICE

Pentru Poloni din Rusia.

Tarul Rusiei, după cum spune ziarul polon „Krai“, ce apare în Petersburg, a conces că în toate școalele medii din regatul polon, limba polonă să fie limba obligătoare, așa că în trăsături generale, programul învățării limbii polone va corăspunde aproape pe deplin cu programul învățămentului limbii rusești.

Tarul în Germania.

Din Berlin se vede că Tarul Nicolae va sosi în curând în Potsdam. Din această cauză Regimentul de dragoni, care poartă numele Tarului, va fi rechemat dela manevre, pentru a-i face ororurile.

Procesul din Belgrad.

Vineri s'a început la Belgrad procesul contra lui Knezevici, și complicilor săi, care a atentat asupra exregelui Milan. Se crede că ei vor fi osănditi la moarte. În urma aceasta, se zice că Austro-Ungaria și Rusia au dat Regelui Alexandru să înțeleagă, că dacă voesc să se mențină pacea în Balcani, atunci se nu-i judece la moarte.

Supărare — în Israel.

Supărarea și năcazul e foarte mare între fiii lui Israel, căci cu toate că acestia au cheltuit milioane, pentru că să scoată pe căptanul ovreu Dreyfus de nevinovat, totuși tribunalul militar din Rennes, în sentență ce a adus-o Sâmbăta trecută la orele 4 și 50 minute, a enunțat, că Dreyfus e condamnat cu 5 contra 2 voturi, la 10 ani temniță grea, înseamnă a-ți nutri sufletul cu nectarul muzicii vocale și instrumentale.

Așadar tribunalul militar din Rennes, care a adus judecată în acest proces atât de incurcat, nu s'a lăsat să fi moment de sunetul argintului lui Iuda, ci înainte de toate a avut în vedere interesele statului și vaza armatei sale, care astfel a fost păngărită de către un căpitan jid.

Agitația între Jidanii din Franția e de nou la culmea sa, toti se sbuciumă și strigă că sentența nu e adusă pe dreptul. Această agitație s'a lătit însă și printre Jidanii din alte țări. Cei din Budapesta aflând Sâmbăta seara despre condamnarea lui Dreyfus, s'au dus înaintea consulatului francez, voind să demonstreze și strigând: „Jos cu armata franceză! și „Să trăească Dreyfus!“ Poliția însă i-a împriștat.

In Viena Jidanii voesc să se constituie într'un comitet, care să lucreze într'acolo, ca industrieșii austriaci să nu pregătească nimic pentru expoziția ce se va deschide anul viitor la Paris, voind a demonstra prin aceasta contră Franciei.

Va să zică oaspeții cari vor cerceta acea expoziție nu vor avea fericirea a vedea și nasurile cărne și lungi ale filor lui Israel, căci acestia nu se vor prezenta.

O Doamne, ce păcat!

Stirile mai nove ce ne sosesc despre condamnarea lui Dreyfus spun, că el va împlini numai 5 ani din pedeapsa dictată, deoarece i-se vor socoti și cei cinci cari i-a petrecut pe insula dracului. Ba unele dintre ele vătesc chiar, că el în 13 Octombrie, când se împlinesc cei cinci ani de închisoare, va fi grăbit și pus pe picior liber.

NOUTĂȚI

Domnii abonați cari ne resteză încă cu prețul de abonament pe timpul din urmă, sunt rugați a ni-l trimite că mai îngribă.

Parastas. Implinindu-se Dumineca trecută, 10 Sept. n. un an delă trista aducere aminte despre asasinarea M. S. Impăratului și Reginei Elisabeta, s'a slugit în biserică gr.-cat. din Orăștie, un parastas de cărăță protopopul local Iuliu Rațiu.

Concert în Hațeg. Sâmbăta în 23 Sept. n. a. c., d-șoarele Adelina Piso, Valeria Pop, Olivia Bardosy și dl G. Sorban vor da un concert în Hațeg. Tot atunci se intrușează la Hațeg și sinodul protopopesc.

Toți cei ce nu vor primi invitații speciale, sunt rugați a se privi prin aceasta de invitație.

Totodată ni-se vede că la 1 Octombrie n. sus numiții artiști vor concerta și în orașul nostru.

Rugăm deci pe toți binevoitorii și sprințitorii musicii noastre, a lăsa parte la aceste concerte, căci foarte rar ni-se dă ocazia de a vedea păsind pe podiu astfel de artiști români.

Adunarea generală constituantă a novei bânci din Hațeg, „Hațegana“, inst. de cred. și de econ. și societate de acții, care fusionează cu vechea „Hațegana“, s'a tînuit în 31 Aug. st. n. și noua bancă s'a constituit.

Chirotonire. Dl Ioan Moța, diacon, a fost chirtonit Luni în septembra aceasta, de cărăță Inalt P. S. S. Metropolitul I. Mețianu întru presbiter.

Vicecomitatele comitatului nostru aduce lău cunoștință publică, că pe anul 1900 numai acelora dintre îndreptății li-se va socoti darea după și vor fi luati în considerare, cari în sensul §-lui 26 al art. de lege XXI din 1886, vor documenta aceasta în timpul prescris, conform §-lui 27 din sus numita lege.

Pe calea despărțirii. Vara se pregătește de ducă, lăsând regimul asupra naturei, tovarășii sale mai bătrâne, adecață toamnei. Drăgușele noastre prietene de case, rândunicile năi părăsesc în cea mai mare parte. Timpul pentru coacerea strugurilor e îndeobște pritor, și anul acesta se poate zice că a fost unul dintre cei mai buni pentru viile noastre. Peste tot luat, anul acesta a fost un an binecuvântat și am fi nemulțumitori față de cel atotputernic, dacă nu am reconuoște aceasta cu bucurie. Frunzele arborilor încep să se îngălbene și nu peste mult natura se va da earășii spre odihnă, pentru că să-și căștige nouă puteri, ca apoi la primăvara earășii să ne înveselească cu bogățiile sale.

Export de buți în România. După cum se scrie din Constanța, în anul acesta se aşteaptă la un cules de vii foarte bogat, spre care scop sunt de lipsă foarte multe buți. Deoarece însă în România nu sunt buți deajuns, cei ce vor exporta buți din țara aceasta, vor face un căstig că se poate de bun.

Semne de toamnă bună. Dl George B. Reitescu, înv. în Bărăști ne scrie, că având unele afaceri prin comunele Sân-Petru și Uciuc, tracătul Hațegului, a văzut în grădina primăului din Uciuc Nicolae Ungur și a economului din Sân-Petru Vasile Cetățean căte un măr înflorit.

Alegerea de preot pentru comuna Ludesti-Costești s'a săvîrșit Dumineca trecută. Ales a fost dl Basiliu Botean, cleric abs. din Geoagiu-de-jos.

Calcularea obligătoare în coroane se va începe cu 1-a Ianuarie 1900. Deja toti ministrii au avisat pe funcționarii subalterni, că dela terminul amintit trebuie calculațiunile să se facă în coroane și fileri și nu în florini și cruceri. Tipăriturile de cancelarie, în care valoarea e indicată în florini, se va căuta să se epuseze, iar numirea de florini va fi stearsă cu cerneală roșie și înlocuită cu coroane.

In antișambra unui medic renunțat se află totdeauna o multime de pacienți. Servitorul medicului avea ordinățunea, că pe fiecare pacient să-l conducă într'o odăță laterală, unde să se desbrace de partea de sus a corpului, și astfel să intre în odaia medicului. Septembra trecută s'a prezentat acolo un domn bine imbrăcat. Servitorul l'a provocat ca să se desbrace. La ce respectivul a răspuns, că n'are să vorbească decât cu medicul. Servitorul însă nu voit să-i dea asculțare, ci a stăruit că el să se desbrace, zicând că altcum medicul nici nu-l va primi. Văzând că nu e altă scăpare, s'a retrăs la o parte și s'a desbrăcat, după ce îndată a fost și chemat să intre înăuntru. „Ce vă lipsește? De ce pătimiții?“ l'a întrebat medicul. La ce el a răspuns foarte sfit: „Mie nu-mi lipseste nimic. Eu sunt cassarul dela reuniunea medicilor, și am venit pentru în cassarea taxei anuale.“

O istorisire foarte plăcută aduc foile engleze despre primadona franceză Emma Calvé, care făcând un turneu prin America, se află într'o zi într'un birou de postă, pentru a scoate niște scrisori. Oficialul a rugat-o că să se legitimeze. Ea însă și-a uitat legitimarea

acasă. »Dar' aceasta nu face nimic, a zis artistă, căci doar' eu sunt chiar Madame Calvé. »Regulamentul cere însă adeverință, răspunse oficialul, fiindcă ori-ce damă poate să zică că o chiamă Calvé. Artistă stănd după aceasta un moment pe gânduri, a zis: »Dar' nu o poate documenta, eu din contră pot.« Si înainte de-a mai răspunde oficialul ceva, ea i-a documentat prin voce că e adeverită Calvé, executând o arie din „Carmen“. În acea minută s'a făcut liniste în tot bioul postei. Asculta oficialul, asculta publicul, chiar și telegrafistul a ieșit din unghiul seu, pentru că să audă mai bine. Însă purtătorii de scrisori și alți oficiali de postă, și-au uitat de slujba lor și ascultau cu gurile căscate pe artistă, care cântă „Iubirea originei de Tigan“. După ce a găsat cu cântatul, oficialul a mai stat încă un moment linistit, crezând că doar' va mai urma ceva. Dar' artistă n'a mai zis nimic. Atunci el răspunse: »Păcat — dar' aceasta ajunge, aici aveți scrisorile.«

Mort în fântână. Cel mai avut om din comuna Kiskér, Vincze Sándor, și-a aflat moarte în fântână. Copila cea mai mică a sa, jucându-se în jurul fântânei, a scăpat un păpuș în ea, după ce îndată s'a dus și a spus tatălui seu. Fratele seu, un fecior mai mare, a zis că el se bagă în fântână și-i scoate păpușul, deoarece fântâna era seacă, numai mocîrlă se află în fundul ei. Tatăl l'a legat de o sfoară și l'a slobozit înăuntru, dar' el nici n'a ajuns bine în ea, și a strigat să-l tragă afară, pentru că tatăl seu s'a necăjît și l'a murat, zicând că nu are nici atât curaj și mărițăndu-se să coboară el singur în fântână și a început să căute păpușul. Dar' găzările ce ieșau din mocîrlă l-au îmbătat cu totul, încât n'a mai avut putere să ieșă afară. S'au adunat pentru a-l scăpa mai mulți oameni din sat dar' nici unul n'a avut curajul să se bage după el. În urmă s'au apucat să scoate cu pumpe aerul stricat din fântână, dar' până ce au găsat, și Vincze și-a dat suflare.

Omor pentru un pepene. Doi locuitori din Budapesta au întreprins Dumineca trecută o călătorie cu bicicleta la Gödöllő. În drumul lor, între Szinkota și Kerepes, depărtare cam 1 klm, de drumul terii, au dat peste un cadavru, care zacea într'o bală de sânge. Au întărită despre aceasta îndată pe autoritățile din Szinkota, cari au trimis la față locului gendarmeria. S'a constatat apoi, că individul a fost foarte grav ranit atât la cap să îl sătă, și că a fost omorât cu vre-un lemn asucuit sau cu petri. Din carteau de lucru ce s'a aflat la el într'un buzunar, s'a putut constata, că el se chiamă Adolf Schrautz și că e soldal păpușar. Cercetând gendarmeria după făptuitorii omorului, au deținut pe un vînzător de legume despre care au auzit vorbindu-se în cărcină, că ar fi bătut pe un om, care i-a furat un pepene. Dus înaintea judecătoriei, el și-a recunoscut fapta și acum se află la răcoare.

Zidul chinez. Este știut, că marele împărat Chineză, este încungurăt cu zid. Regimul a intrat acum în tocmeală cu un întreprizător, ca să dărime zidul, care are lungime de 1300 mile engleze, înalt de 20—25 de urme și are o grosime extraordinară de mare. Spesele împreunate cu ruperea lui se urcă la 12.000.000.000 fl.

Convocare.

Adunarea generală a Reuniunii femeilor pie pentru decorarea bisericii gr.-cat din Orăștie se va tînua în acest an conform statutelor Reuniunii, *Miercuri în 20 Sept. n. a. c. (Sfânta Măria-mică)* d. am. la 2^{1/2} ore, în casele parochiale din loc, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării prin președintă, după care va urma imediat verificarea membrilor.
2. Raportul comitetului d'espri activitatea sa dela adunarea gen. din anul trecut până de prezent.
3. Raportul despre starea cassei reunii.
4. Alegerea unei comisii de 3, pentru censurarea rapoartelor de sub 2 și 3.
5. Completarea comitetului pe un period de 3 ani.
6. Eventuale propunerile.
7. Alegerea comisiei verificătoare.
8. Încheierea adunării.

La această adunare sunt invitate să participe toate femeile rom. gr.-cat. din loc, toate preaștini. d-ne membre și toți sprințitorii intereselor acestei reunii, al cărei scop nobil este decorarea bisericii noastre.

Orăștie, în 9 Sept. n. 1899.

Pentru comitet:

Rosa Moldovan m. p., *presidentă*. *Petru P. Baritiu* m. p., *secretar*.

(Hunedoara) *Nicu.*

In editura librăriei C. Sfetea din București a apărut „Povestea unei coroane de oțel“, de G. Coșbuc, iubul și neîntrecutul nostru poet. Cartea e anume scrisă pentru popor și are o extind

Dela meseriașii din Sibiu.

Ne bucurăm și ne crește inima când vedem, că meseriașii români de aici, grupați în jurul „Reuniunii sodalilor”, înaintea mireu pe calea cea bună și luminată de zelosul și harnicul lor președinte, dl Victor Tordășanu, căruia nu-i putem adresa destule cuvinte de laudă pentru zelul cu care lucră pentru înținătarea în cultură a clasei de mijloc, care o formează meseriașii. Vorba este acum de arangiarea în toamna aceasta a unei expoziții industriale. Comitetul folosindu-se de prilegiul *ședinței literare*, ținute Joi în 7 Sept. n. c., a pus, prin rostul dlui președinte V. Tordășanu, la inima meseriașilor, însemnatatea acestei expoziții, cu atât mai vîrtoas, cu cât, mulțumită On. direcționi a institutului de credit și economii „Albină”, care a pus în vedere pentru arangiarea acestei expoziții, un ajutor de 200 fl. și mai ales a I. P. S. Sale Domnului Ioan Metianu, Arhiepiscop și Metropolit, care pe lângă, că s'a înscriș de primul membru pe vîeață al Reuniunii cu taxa de 25 fl., a mai pus la dispoziția ei 25 fl., din cari să se creeze 3 sau mai multe premii, ce să poarte numele I. P. Sale. Astfel sprijinul material și moral al bărbaților nostri generoși nu ne lipsește.

Ceea-ce privește a opta ședință literară din anul acesta, las să urmeze următoarele: De astă-dată, deși cu taxa de 1 cr. în favorul fondului vîduelor și orfanilor meseriașilor, totuși au luat parte atâtea doamne și d-soare, măiestri și calfe, încât ambele sale ale localului, căt și odăile laterale s-au dovedit a fi puțin încăpătoare. Debutanții s-au achitat cam în modul următor: d-soara Elena Baciu, a declamat bine poesia „Dusmanele” de G. Coșbuc. Sod. croitor I. Părdău a declamat „Deschiderea României” de V. Alexandri. Sod. păpușă G. Bologa, a cedit o parte din continuarea novelei „Un sfîrșit jalnic” de G. Popovici-Băneanu. Ioan Panfilie, sod. păp. a declamat poesia „Lumea nouă și lumea veche” de Marion. Sim. Petrascu, sod. măsar a cedit „Mestesugul plăg de aur”. Noul și tinerul membru I. D. Marcu, cul. tip., care a declamat poesia „Pe banca curții cu jurați”, luând în considerare că e încă începător în predarea declamațiunilor, putem zice că și-a achitat rolul că se poate de bine. Dacă dl Marcu, care a dovedit că are talent pentru declamări, se va nisa, ca cu altă ocasiune să declameze mai rar, atunci nimic nu ne lipsește de a-l numi un bun declamator. Sperăm că aceasta o va și face în viitor, căci e în interesul d-sale.

Dl Zah. Voileanu, măestru croitor, într-un tractat liber al seu, face o excursie asupra dezvoltării meseriașilor până ajunge la ocupătinea sa predilectă „croitoritul”, pe care ni-l descrie dela îmbrăcămintea de frunze, de piei și până la descooperitorul mașinei de cusut și termină cu istoricul numirii de „Tapi”, ce li-se dă croitorilor. Ear' cel-ce a încheiat lungul program a fost dl Demetru Axente, culeg. tipograf, care e de învidiat, cănd îl vezi cu cătă acurateț și pricepere și cu căt triumf trece prin lungile strofe ale poesiei „Ziua Invierii”, de mult talentatul nostru poet G. Coșbuc. Dl Axente a strănit o plăcere generală între ascultători.

O bună impresie a făcut participarea la ședință a dlui Ioan Serăchie, măestru curențar din Poiana și m. păpușă Nic. Muntean, din Seliște, care ca membru al „Reuniunii surorii de-acolo, a ținut să se arate admirătinea pentru îspărăvile noastre, asigurându-ne, că în scurt timp Seliștea ne va urma!

Un participant.

Credințe și superstiții.

Sunt la România-macedoneni căteva datine și superstiții curioase.

Când plouă »cu găleata« se pune în curte o pirostie cu picioarele în sus, și se crede că ploaia încetează; ear' când cade grindină multă se aruncă în curte oul dela Paști, ce a fost păstrat la icoană, și se crede că grindina va înceta îndată.

In timp de mare secetă, o femeie săracă, de obicei o tigancă, se îmbracă cu flori, cu buruiene și mai ales cu feregă, de care se găsește foarte multă în muntoasa Turcie, și așa împodobită merge prin tot satul, din casă în casă, dănuind și cântând: »Pirpiruna, sarandună etc.« Femeea aceasta, pentru ocazie, se cheamă „Pirpiruna“ și tot acest nume poartă și datina aceasta, care nu e alta de căt paparuda. Oamenii din casele în care intră „pirpiruna“ varsă apă peste ea și îl dăruesc bani mărunti, săină, unt, ouă, etc. Pirpirina e însoțită și de alte căteva femei. Se crede că săcându-se astfel se vor deslega ploile și că seceta va înceta neîndoios.

Eclipsele, după o credință musulmană, rezultă din faptul că dracul (sătan) îmbrățează soarele ori luna și nu se retrage decât dacă oamenii de jos fac sgomot, dând cu puștele, cu pistoale, etc.

Când pisica, curățindu-și față cu labele, stă spre răsărit, este semn că va fi timp frumos: ear' dacă stă cu față spre apus, atunci se va strica vremea. Fulgerile și tunetele dovedesc că sfîrșitul proroc Ilie se plimbă prin nori cu puternica lui trăsură cu patru roți înaripate, trasă de patru cai de foc. Când cade o stea e semn că un rob a scăpat din robie și nu trebuie spus nimic de cădere stelei, căci atunci robul scăpat este iarăsi prins. Cometele prevăd răboie, holără, toamete, etc.

Alte diverse credințe și superstiții sunt următoarele: Când într-o convorbire se pomenește de draci se zice: »s'li măcă lupuș, sau tu munte sec s'hibă«, sau »diparte di noi«, sau »s'n'aibă anacă« (=izbândă) și cu degetele împreunate, ale dreptei, se bate pământul, sau vr'un zid, sau se scuipă în laturi. De asemenea când femeile vorbesc de boale grele, tot așa bat pământul cu degetele împreunate și, scuipăudu-și în sin de trei-ori, zic: »diparte di noi!« — Armănum se ferește d'a pomeni numele dracului, nume pe care îl înlocuște cu una din expresiunile de mai sus.

In timpul verei, tinerii umblă pe câmp și caută cu sîrguință să dea de vre-un trifoiu că patru frunzișoare. Găsindu-l îl depun la biserică timp de 40 de zile și atunci se crede că orice fată ar fi atinsă cu acest trifoiu, se va îndrăgi de tinărul ce l'a găsit și-l are.

Când o găină cântă ca cocoșul, prevestește proprietarului o nenorocire sau chiar moarte. De aceea numai decât găină e prinsă și dăruită la biserică spre a se înălța ne-norocirile prevăzute prin cântarea ei ca cocoșul. Deasemenea, când o găină face un ou prea mic, ou stârpitoră, atunci oul acesta îndată este spart sau aruncat în gărlă spre a se îndepărta nenorocirile ce ar fi adus la casa omului.

Când pe cineva îl mâncă palma stângă e semn că va primi bani, dacă îl mâncă cea dreaptă atunci va da. Când se varsă rachiu e și rău, de se varsă vin e și bine; ear' când, fierbând apa, curge din oală, se vor înănuji Evreii. Când urlă căni în curte e semn rău pentru cineva din casă. Busnăia earăși nu este de bun augur.

Nu e bine ca, atunci când doi oameni vorbesc, un al treilea să treacă printre ei, căci se strică amicitia celor dintâi doi. In acest cas se zice: »nu s'treace pi-t mese (=mijloc) ca s'nu li s'aspargă vrearea!«

Cel care mătură trebuie să se păzească de a atinge pe cineva cu mătura, căci persoana atinsă moare foarte curând.

Femeile nu lucrează seara în ajunul Mercurii și Vinerii, pentru că Mercurea ține norocul bărbaților și a negustorilor, ear' Vinerea ține norocul femeilor. Nici odată Armâna nu se spală Vinerea.

Când o femeie își sfărșește țesutul și dacă, fiind însărcinată, dorește să stie de va naște fată ori băiat, aruncă în drum cu ochii închiși cele din urmă două vergele, și dacă peste ele va trece un bărbat, pruncul va fi băiat, ear' dacă va trece o femeie atunci pruncul va fi fată.

Când cineva visează că într'un loc oare care ar fi ascunsă o comoară, este ținut să nu spue nimănui visul ci să meargă singur și să se sape în tăcere, și va găsi comoara. Dacă însă nu se poate stăpâni și povestește cuiva visul său, atunci »stihii ulu va s'măcă părasli« adecă stafia va măncă paralele și degeaba va mai săpa. Condițunea absolutei tăceri, la căutarea comorilor, este și la noi.

Dracul în — balon.

Zilele trecute îscându-se în Roma un vînt puternic, a rupt sfâra cu care era legat un balon de o lună a militariilor, ducându-l printre munti. Cătră seara, balonul s'a slăbit jos în comună Palombaro. Toți locuitorii comunei au alergat spre locul unde au vîzut că s'a slăbit balonul, admirând mărimea

și coloarea lui argintie. Care nu li-a fost însă mirarea femeilor, când au vîzut că el e făcut tot din mătăsa curată, și fiecare doria că aibă o bucată din el. Dar' cu toată osteneala ce și-au dat-o acei locuitori, nu li-a succed a-l deșerta, căci la fiecare suflare de vînt, el da să se înalțe și să se scoare. Acest lucru li-să părut toate ciudat și s'a născut în ei bănuieala, că balonul ar fi un lucru infernal (diabolic) și că chiar dracul s-ar afla în lăuntru lui. »Ce să facem?« au întrebat mai mulți. »E foarte ușor«, zise cel mai curăios dintre ei. »Noi ducem balonul în biserică, și dacă intrădevăr să afle dracul în el, atunci de sigur că iasă el de bunăvoie, deoarece nu sufere biserica. Zis și făcut. Când au ajuns la ușa bisericii, și au deschis-o, ce să vază însă, balonul nu voia să se bage în lăuntru. Unii ziceau că e prea mare, alții punea vîna pe dracul, care se împotriva cu toată puterea de a intra în biserică. În sfîrșit s-au apucat cu toții a împinge de el în dreapta și în stânga, ba l'au mai și turtit, până în cele din urmă tot l'au băgat în lăuntru. În biserică era deja întuneric, și astfel au fost silicii a aduce mai multe lumini, pentru a putea examina mai cu deamăntul. Unul dintr'înși foarte curios, s'a apropiat cu lumina căt se poate de tare de balon, tăcând lumină în jurul lui. Cum, cum nu, a făcut cu lumina o gaură în el, și astfel a ajuns la gaz. Deodată s'a ridicat o flacără vineție producând o detuñătură grozavă, un sunf gros și miros greu. Cei adunați în jurul balonului vîzând aceasta, îndată au fost cuprinși de o panică grozavă, și între strigăt de spaimă, îmbulzindu-se unul peste altul spre ușa bisericii au luat-o la fugă. Viineți la fețe și cu frica în oase său adunat apoi în curtea bisericii. Cei mai mulți dintre ei, ziceau că au vîzut pe dracul, cum era și cu foc din balon părăsind biserică. După ce fumul cel gros s'a risipit cu totul, vre-o cățiva dintre ei, după un interval de o jumătate oră, cari erau mai cu capul amânat, au întărit ear' în biserică și uitându-se împrejur au zis: »Mare pagubă nu ni-a făcut dracul, de căcă mătasa, de care s'au bucurat atât de mult femeile și fetele noastre, a fost cu totul prefață în cenușă.«

AMICITIE — DISTRACTIE

Lulu. — Ti-a trecut de dor? Si ai aflat alt isvor? Mă superi prin tăcerea ta, drăguțule. Sunt 7 zile de când am expediat scrisoarea și n'am primit răspuns. Ori ești ocupat cu

pregătirile noastre? Ce mai ști de trisoial plecat în 29/8 din D... la L... să nu fi jaluu... sunt numai curioasă. Nu ești copil?

A ta pând la ...

FEL DE FEL

Copilul: — Tată, tu mă aduci în desparte cu întrebările tale.

Tată: Acuma îmi mai poți pune o întrebare și apoi e gata, ai auzit?

Copilul: Da, tată!

Tată: Așadar ce vrei să mai știi?

Copilul: Aș dori să știu, că din ce cauza a murit Mareea moartă.

Mama: Se vorbește, că bărbatul tău te-a tratat adeseori foarte rău.

Fata: (Soția unui medic) Nu-i adevărat... cel mult când am fost bolnavă.

Un domn bătrân cătră o fată tinără și frumoasă:

— Dacă îmi spui că mă înbești, atunci îți dau un floren.

Fata: — Pentru așa puțin nu voesc să mint.

POSTA REDACTIEI.

Dlui O. S. în Boz. Am primit cu mulțumită suma de 3 fl. ca abonament pro anul curent.

Dlui I. R. în T. Cu sumă ce am primit-o ulterior, văță achitat și pe jumătatea a două a anului de față.

Dlui P. I. în P. În urul viitor.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barițiu.

Secață invetăcel

din casă bună în prăvălia de coloniale și ferărie a subscrисului.

Reflecții care posed două clase gimnașiale sau reale sunt preferiți.

Buda Béla,

(586) 2-2

comerçant.

Hunedoara (Vajda-Hunyad).

Intreprinzător român!

Subscrисul aduc la cunoștință P. T. publicului din loc și jur, că întreprind **ori-ce lucrare ce se tine de lemnărit și zidărit**, precum: **edificii mai moi, partere, scoale, și întocmesc totodată și planurile recerute.**

Toate aceste lucrări le săvîrșesc pe lângă **prețuri foarte moderate**.

Ca fiind un nou începător, rog on. public și îndeosebi on. comitate bisericesti și școlare să binevoiască a mă sprinji, promînd a le face **lucru solid, bun și trainic**.

Cu deosebită stimă

Ioan Părdău,

intreprinzător în Orăștie (Szászváros).

ION LAZAROIU

(577) negustor în Orăștie (Szászváros)

Atragh binevoitoarea luare aminte asupra prăvăliei mele bogat provezută cu tot felul de MARFĂ DE MANUFACTURĂ pentru trebuințele de casă, și anume:

BUMBAC DE BĂTUT și ATĂ DE URZIT, aduse din cele mai bune fabrici, ARNICIURI DE CUSUT și DE URZIT, în toate fețele; PÂNZĂ, BRĒURI, SERPARE cusute cu flori și fir, etc. etc.

Totodată aduc la cunoștință celor ce au trebuință, că pregătesc în timp scurt și cu preț moderat

Haine de CĂLUȘERI

pe cari le vînd, le dau în folosință, ori la cerere, le fac anume.